

کتابخانه‌ی حافظ

گفت‌و‌گو با مولانا: دکتر علی‌اکبر افراسیاب‌پور، انتشارات زهیر، ۱۳۸۲، ۲۴۴ ص؛ پژوهش هرمنوتیکی در اندیشه‌های فلسفی، کلامی و عرفانی مولوی (نی‌نامه، پادشاه و کنیزک، بقال و طوطی).

قرائت و درک متون عرفانی: گزیده‌ی رساله‌ی قشیریه: دکتر علی‌اکبر افراسیاب‌پور، انتشارات زهیر، ۱۳۸۲، ۱۸۴ ص؛ این کتاب شامل دو بخش است: بخش اول درباره‌ی عرفان، تصوف و امام قشیری است و بخش دوم گزیده‌ای از رساله‌ی قشیریه در ۱۵ فصل.

مجمع الفصحاح: رضا قلی‌خان هدایت، تصحیح دکتر مظاهر مصفا، ۶ جلد (چاپ جدید)، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۲. چاپ این تذکره‌الشعرا نخست در ۱۳۳۶-۱۳۴۰ وسیله‌ی امیرکبیر منتشر شد و این دومین طبع این اثر تفصیلی در شرح حال شاعران پارسی‌زبان از آغاز تا ۱۲۸۰ قمری است.

■ تاریخ و جغرافیا

ابسکون یا جزیره‌ی آشوراده: دکتر ناصر تکمیل‌همایون، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۰، ۱۲۰ ص؛ سری کتاب‌های «از ایران چه می‌دانم؟»

پژوهشگران معاصر ایران: هوشنگ اتحاد، جلد پنجم، فرهنگ معاصر، ۱۳۸۱، ۵۴۸ ص.

این دوره‌ی چندجلدی، شامل شرح احوال پژوهشگران معاصر ایران است. جلد اول، به محمد قزوینی، محمدعلی فروغی، سیدحسن تقی‌زاده، عبدالعظیم قریب، علی‌اکبر دهخدا و احمد بهمینار - جلد دوم به ابراهیم یورداد، بهار، ذبیح بهروز، علی‌اصغر حکمت - جلد سوم به قاسم غنی، رضازاده شفق، رشید یاسمی - جلد چهارم به احمد کسروی و سعید نفیسی و جلد پنجم این کتاب به شرح حال دو پژوهشگر بزرگ: مرحومان استاد عباس اقبال آشتیانی و استاد بدیع‌الزمان فروزانفر اختصاص دارد و در تلو آن شرح حال بسیاری از استادان و پژوهشگران دیگر نیز دیده می‌شود. در ارزشمندی این کار، تردیدی نیست، ولی در گزینش بعضی شخصیت‌ها (مانند ذبیح بهروز) که آقای مهندس هوشنگ اتحاد آنان را در شمار پژوهشگران ایران معاصر برشمرده یا تأخری که در ذکر بعضی دیگر روا داشته است، شاید جای بحث باشد.

سرگذشت دریای مازندران: دکتر ناصر تکمیل‌همایون، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۰، ۱۲۰ ص؛ سری کتاب‌های «از ایران چه می‌دانم؟»

قهرمانان ملی ایران: از حسن صباح تا نادرشاه افشار، تألیف عبدالرفیع حقیقت رفیع، انتشارات کومش، ۱۳۸۲، ۴۵۹ ص. این کتاب با این بیت شعر شروع می‌شود:

به ایرانیان باد از من درود که از مهر آنان سُرّایم سرود

تاریخ خلفای فاطمی: عبدالرحمن سیف‌آزاد، تهران، ۱۳۴۱؛ این کتاب به اشارت مرحوم سرلشکر شاه‌خلیلی تألیف و منتشر شده است.

تاریخ سبزواری: مشاهیر اسفراین، بیهق، جوین و سبزواری: پژوهش، نگارش و خط سید علینقی امین، با مقدمه تعلیقات و کوشش پروفیسور سید حسن امین، انتشارات دایرةالمعارف ایران‌شناسی، ۱۳۸۱، پیشگفتار پروفیسور امین ۶۴ ص، متن نسخه‌ی دستنویس مؤلف ۵۴۰ ص، تعلیقات به قلم پروفیسور سید حسن امین ۱۴۰ ص. بخشی از مباحث متن عبارتند از: آمدن یزدگرد آخرین پادشاه ساسانی به بیهق و

حافظ از ناشران، نویسندگان و علاقه‌مندانی که بخواهند کتاب‌هایشان در بخش تازه‌های کتاب معرفی شود دعوت می‌کند که نسخه‌ای از کتاب مورد علاقه‌ی خود را به نشانی دایرةالمعارف ایران: خیابان انقلاب - اوّل فلسطین شمالی - ساختمان مهر - پلاک ۲ - کد پستی ۱۴۱۶۸ ارسال نمایند.

زیر نظر مهندس حجت حیدری

■ ادبیات

آیین فتوت و جوانمردی: دکتر اسماعیل حاکمی، انتشارات اساطیر، ۱۳۸۲، ۱۸۲ ص. این کتاب یکی از رساله‌هایی است که دکتر حاکمی (استاد ادبیات فارسی دانشگاه تهران) در ۱۳۳۹ به‌عنوان دانشجوی دوره‌ی دکتری به تشویق مرحوم استاد سعید نفیسی درباره‌ی آیین فتوت نوشته است و اکنون با تقریظی به قلم استاد نفیسی و یک پیوست ممتع به قلم همان استاد و دو مقاله به قلم مرحوم استاد دکتر عبدالحسین زرین‌کوب منتشر شده است.

اندیشه‌های نظامی گنجه‌ای: دکتر بهروز ثروتیان، انتشارات آیدین، ویراست دوم، ۱۳۸۲، ۴۴۰ ص. دکتر ثروتیان مقدمه‌ی خود را بر این کتاب با شعری که به استقبال فرخی یزدی سروده است، به پایان آورده است و مطلع آن چنین است:

گرچه در راه طلب میکده‌ها جای من است

لیک صهبای من از این دل شیدای من است

سرچشمه‌های فردوسی‌شناسی: دکتر محمدامین ریاحی، پژوهش‌گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، چاپ دوم، ۱۳۸۲، ۴۱۴ ص.

صفحه‌ای چند از اولین مقاله‌ی این مجموعه که در اصل کتاب با عنوان «رنج و روزگار فردوسی» چاپ شده است، در شماره‌ی دوم **حافظ** با عنوان «فردوسی، بزرگ‌ترین شاعر ایران» به چاپ رسیده است. برای استاد دکتر ریاحی سلامت و توفیق ادامه‌ی افادات آرزو مندیم.

شاعران در سنگر مطبوعات: احمد نیکوهمت، نشر موسوی‌زاده، ۱۳۸۲، ۷۰۴ ص. این کتاب شامل شرح حال دویست شاعر روزنامه‌نگار و روزنامه‌نگار شاعر با مقدمه‌ای به فارسی و انگلیسی به قلم پروفیسور سیدحسن امین درباره‌ی شعر مطبوعاتی و مطبوعاتیان شاعر است.

■ شعر

دیوان کامل حافظ شیرازی؛ به خط عباس مستوفی‌الممالکی و محمد سلحشور، انتشارات آتلیه‌ی هنر محمد سلحشور، چاپ دهم (۱۳۸۱)؛ همراه تابلوهای تزئینی اثر استاد محمد سلحشور، ۴۳۲ ص.

فراز مسند خورشید؛ گزیده‌ی غزل مشفق کاشانی، به انتخاب سعید نیاز کرمانی، انتشارات پازنگ، ۱۳۷۸، ۲۹۴ ص. نمونه‌ی شعر:

شعله‌ی خورشید جست از آه آتشبند من

تا مگر صبحی دمد از اشک شب پیوند من
مشفق کاشانی که از شاعران استاد عصر حاضر است، در سال‌های اخیر در سنگر «شورای شعر» وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متعهد خدماتی در جهت حمایت از پیش‌کسوتان شعر و انجمن‌های ادبی بوده است.

از تلخ و شاد وطنم؛ فریدون ضرغامی (اسود)، قصیده‌سرا، ۱۳۸۲، ۵۰۴ ص؛ با مقدمه‌ای به قلم کیومرث مهدوی (خدیو) و مقدمه‌ای دیگر به قلم دکتر نظام‌الدین قهاری.

نمونه‌ی شعر فریدون ضرغامی متخلص به اسود که دکتر قهاری او را «شاعر مردمی» خوانده است، این است:

گر فتد آتش به جانم، باک نیست آتشی چون آب آشناک نیست

■ کلیات

چگونه پژوهش کنیم؛ تألیف: جنیس ون کلیو، ترجمه: هادی حری، تهران، انجمن ترویج علم ایران، ۱۳۸۲، ۱۱۸ ص. این کتاب راهنمای مفیدی برای نوجوانان و جوانان در راستای ارائه‌ی پروژه‌های علمی است.

طالع بینی آریایی؛ فاروق صفی‌زاده و محمد ملکان، کتاب، سرشت، آشیانه، ۱۳۸۲.

■ نشریات ادواری

آینه‌ی پژوهش؛ سال چهاردهم، شماره‌ی پنجم (آذر - دی ۱۳۸۲)، ویژه‌ی نقد کتاب، کتاب‌شناسی و اطلاع‌رسانی در حوزه‌ی فرهنگ اسلامی؛ شامل مقاله‌هایی هم‌چون: کتاب‌شناسی سید حیدر املی (رضا استادی) - نقد دوره‌ی پنج‌جلدی فهرست مقالات فارسی تألیف ایرج افشار (سید حسن امین) - سیری در دیوان ظهیر فاریابی (علی محمد هنر.و)

آینه‌ی زندگی؛ هفته‌نامه، به مدیریت افتخار بهمنی و سردبیری اردشیر بهمنی، با تکیه بر حوادث جنایی و آسیب‌های اجتماعی، با پخش سراسری منتشر می‌شود.

اطلاعات سیاسی - اقتصادی؛ سال هجدهم، شماره‌ی ۱۹۵-۱۹۶ (آذر و دی ۱۳۸۲)؛ به مدیریت مهدی بشارت و با مقالاتی (عمدتاً درباره‌ی اصول دموکراسی) به قلم: دکتر علی معنوی، دکتر محمد توحیدفام، دکتر سیدعلی محمودی، دکتر فرشاد شریعت، دکتر حسین هرسیج، پروفیسور سیدحسن امین، دکتر پیروز مجتهدزاده. و

تاریخ علم؛ نشریه‌ی تخصصی پژوهشکده‌ی تاریخ علم، دانشگاه تهران، شماره‌ی اول، پاییز ۱۳۸۲؛

این مجله به مدیریت دکتر هادی عالم‌زاده (عضو گروه فرهنگ و تمدن اسلامی دانشگاه تهران و رئیس پژوهشکده‌ی تاریخ علم) و با همکاری مهندس محمدعلی مولوی (مدیر گروه علوم دایره‌المعارف بزرگ اسلامی) و جمعی دیگر از متخصصان تاریخ علم منتشر می‌شود. نخستین مقاله‌ی این

نیشابور و مرو در ۲۸ هجری - گذار امام رضا (ع) در راه مدینه به مرو، به بیهق و نیشابور - گذار امام جواد (ع) به بیهق - شهرهای شیعه‌نشین سبزوار، قم، استرآباد و کاشان - تاریخ جنبش سربداران - رجال و مشاهیر بیهق، سبزوار، جوین و اسفراین از قرن اول تا پایان قرن چهاردهم هجری - نمونه‌ی اشعار شاعران بیهق، سبزوار، جوین و اسفراین - گویش سبزواری.

یاد نیاکان: سلسله شجره هزار ساله؛ چنگیز امینی حاجی‌باشی، انتشارات آهوان، ۱۳۸۲، ۲۰۰ ص. این کتاب شامل تاریخچه‌ی بخشی از دودمان‌های حاج عبدالحق، حاج عبدالقرب و حاج عبدالرئوف (از احفاء خواجه امیرعلی قریب خویشاوند، حاجب سلطان محمود غزنوی) است و به همت آقای مهندس چنگیز امینی حاجی‌باشی که خود از فرهیختگان این خاندان‌اند، به چاپ رسیده است.

■ خاطرات و یادنامه‌ها

خاطرات در خاطرات؛ رحیم زهتاب‌فرد، انتشاراتی ویراستار، ۱۳۷۳، ۴۶۰ ص. خاطرات یکی از صدیق‌ترین فرزندان آذربایجان که سابقه‌ی مطبوعاتی و نمایندگی مجلس دارد.

گذار از برزخ؛ خاطرات یک توده‌ای در مهاجرت، ناصر زربخت، آتیه، ۱۳۸۰، ۳۱۲ ص.

■ دین

صحیفه سجادیه؛ ترجمه‌ی دکتر اسدالله مبشری، با مقدمه‌ی مهندس مهدی بازرگان، نشر نی، ۱۳۸۱، ۲۵۳ ص.

شرح دعای کمیل؛ آیت‌الله سید علینقی امین، قم، طیب، ۱۳۷۷.

شواهد النبوة؛ تألیف عبدالرحمن جامی، با مقدمه و تصحیح و تعلیقات

پروفیسور سید حسن امین، انتشارات دایره‌المعارف ایران‌شناسی، ۱۳۷۹، ۶۰۶ ص.

این کتاب از یک سوی (بیرون از حوزه‌ی دینی) یعنی از منظر تعقل و خردورزی لائیک، نمونه‌ی بارز گزاره‌های غیرقابل باوری است که دین‌باوران به‌عنوان معجزه و کرامت از آن سخن می‌گویند؛ و از سوی دیگر (در حوزه‌ی دینی و به اعتقاد مسلمانان) کتابی است که به سنت کهن مسلمانان با ذکر معجزات پیامبر و جانشینان او (خلفای ثلاثه و ائمه‌ی اثنا عشر) به اثبات حقانیت اسلام (براساس روایات اسلامی) می‌پردازد. این کتاب از منابع مهم تاریخ اسلام و تقریب شیعه و اهل سنت است.

یادنامه‌ی سده‌ی ولادت محمدعلی حکیم شیرازی؛ منوچهر صدوقی سها، ۱۳۸۲، ۴۸ ص.

■ حقوق و سیاست

در هوای حق و عدالت: از حقوق طبیعی تا حقوق بشر؛ محمدعلی موحد، نشر کارنامه، ۱۳۸۱، ۶۵۴ ص.

کتابی است در «مجموعه‌ی حقوق سیاسی و قضایی» مرکز گفت‌وگوی تمدن‌ها که به قلم دکتر محمدعلی موحد که جامع دانش‌های حقوقی و ادبی و تاریخی است، نوشته شده است.

دعائم الاسلام؛ تألیف قاضی نعمان مغربی، ترجمه‌ی عبدالله امیدوار، تهران و کابل (افغانستان)، موسسه مطبوعاتی اسماعیلیان، ۱۳۷۲، یک دوره‌ی کامل فقه شیعه براساس مذهب شیعیان هفت امامی (اسماعیلی).

◆ ◆ با خوانندگان ◆ ◆

شماره‌ی نخست مجله‌ی حافظ با استقبال خوبی در تهران و شهرستان‌ها مواجه شد. از همه‌ی خوانندگان عزیز که در این فاصله از طریق نامه، تلفن و فاکس ما را نواخته و در این امر فرهنگی مورد تشویق و لطف خود قرار داده بودند، صمیمانه سپاسگزاریم. پاسخ‌گویی به یکایک ایشان مقدورمان نیست، بویژه که بسیاری از نامه‌ها و پیام‌ها برای شخص سردبیر است. در این شماره به دلیل محدودیت در تعداد صفحات، فقط نمونه‌ای از این نامه‌ها را چاپ کرده، اما از شماره‌های بعد قول می‌دهیم در صفحه‌ی مخصوص خوانندگان آن‌طور شایسته است، سپاسگزاری نماییم.

● جناب پروفیسور امین، سلام عرض می‌کنم. از لطف بی‌پایان جناب عالی بسیار متشکر هستیم. درباره‌ی امتیاز مجله‌ی حافظ تبریک می‌گویم و بسیار خوش‌حال و مسرورم. از خداوند متعال مسألت دارم که شما و همکاران را کاملاً موفق کند، مخصوصاً درباره‌ی روشن نمودن نکات تاریک تاریخ که نسل جوان ما از آن اطلاع ندارند و آن‌چه می‌بینند و می‌شنوند ملاک قضاوت خود قرار می‌دهند، آگاه شوند.

با عرض ارادت قلبی - یحیی مشهدی

● اداره‌ی محترم مجله‌ی ماهنامه‌ی حافظ ضمن عرض سلام و خسته‌نباشید. با احترام از لطف و محبت جناب عالی کمال تشکر و امتنان را دارم. لطفاً در موقع انتشار مجله‌ی شماره‌ی دو، تعداد ۲۵ شماره به این مطبوعاتی امر به ارسال فرمایند. فتوکپی وجه ارسالی قبلاً جوفاً ارسال گردیده، ضمناً نسبت به ارسال صورت‌حساب دستورات لازم را صادر فرمایند.

با تقدیم احترام - عزیز طریقت‌یاب - ده‌کمی مطبوعاتی همدان

حافظ و دیگر انتشارات دایره‌المعارف ایران‌شناسی را از کتاب فروشی‌های زیر بخواهید:

- ۱- مرکز دایره‌المعارف ایران‌شناسی: خیابان انقلاب - اول فلسطین شمالی - ساختمان مهر - طبقه‌ی سوم
- ۲- فروشگاه فرهنگستان زبان و ادب فارسی: عباس آباد - خیابان بخارست (احمد قصیر)
- ۳- فروشگاه کتاب مرجع: جنب بنیاد دایره‌المعارف اسلامی، میدان فلسطین
- ۴- انتشارات دانشگاه (نشر پشوتن: ساختمان واحد مرکزی دانشگاه آزاد): تقاطع فلسطین و انقلاب (آقای ذوالریاستین)
- ۵- کتاب‌فروشی طهوری: خیابان انقلاب - روبروی دانشگاه تهران
- ۶- کتاب‌فروشی خوارزمی: خیابان انقلاب - روبروی دانشگاه تهران
- ۷- کتاب‌فروشی بیگوند: خیابان انقلاب - تقاطع وصال
- ۸- کتاب‌فروشی شیوا: خیابان انقلاب - اول خیابان فخر رازی
- ۹- انتشارات بعثت: خیابان انقلاب - بعد از چهارراه فلسطین - پلاک ۱۲۲۲
- ۱۰- کتاب‌فروشی توس: خیابان انقلاب - اول ابوریحان
- ۱۱- کتاب‌فروشی پکا: خیابان فلسطین - نبش کوچه ناییب
- ۱۲- انتشارات آرمان: خیابان انقلاب - اول خیابان اردیبهشت
- ۱۳- پیام نور: خیابان انقلاب - خیابان فروردین

مجله با عنوان «حکیم عمر خیام نظریه‌پرداز معادلات درجه‌ی سوم» (به قلم جعفر آقایی چاوشی) است.

خبرنامه‌ی بنیاد علمی زیرک‌زاده: سال هفتم، شماره‌ی ۵۹، نوروز ۱۳۸۳؛ این خبرنامه از سوی بنیاد علمی زیرک‌زاده که موسسه‌ای غیردولتی و غیرانتفاعی است و در ۱۳۷۲ توسط مرحوم مهندس احمد زیرک‌زاده جهت ترویج علم از طریق آزمایش و مشاهده تأسیس شده است، منتشر می‌شود. مقالات این شماره شامل مباحثی راجع به توسعه‌ی پایدار، اکوسیستم خلیج فارس، زمین‌شناسی، زبان اسپرانتو و می‌شود. سرمقاله به قلم همکار ما دکتر خسرو سعیدی است.

فرهنگ مردم: سال دوم، پیاپی ۶ و ۷ (تابستان و پاییز ۱۳۸۲)؛ با مدیریت سیداحمد وکیلان و سردبیری سهراب فرسیو و مقالاتی از پروفیسور اولریش مارزلف، دکتر جواد صفی‌نژاد، محمدرسول دریاگشت و دیگران.

گیلان ما: فصل‌نامه‌ی سیاسی - ادبی - فرهنگی، سال چهارم، شماره‌ی پیاپی ۱۳ (زمستان ۱۳۸۲)؛ با مدیریت دکتر محمدعلی فائق و سردبیری فریدون نوزاد؛ با مقالاتی از پروفیسور سیدحسن امین، احمد سمعی (گیلانی)، دکتر خسرو خسروی، دکتر عبدالکریم گلشنی، ناصر جهان آراء، فریدون شایسته، احمد علی دوست و دیگران.

مهرگان اسفراین: سال دوم (زمستان ۱۳۸۲)، به مدیریت احمد شاهد؛ با مقالاتی از استاد سید محمد محیط طباطبایی، پروفیسور سیدحسن امین، دکتر عباس کی‌منش، حسین علی باستانی راد، عبدالرفیع حقیقت، احمد شاهد و اشعاری از قریب هفتاد نفر از شاعران معاصر از جمله: امیری فیروزکوهی، حسین سخنیار (مسرور)، آیت‌الله سیدعلینقی امین، ضیایی سبزواری، دکتر سیدحسن سادات نصری، حمید سبزواری، ادیب برومند، یوسف بخشی خوانساری، پروین دولت‌آبادی، ابوتراب جلی، حسن علی محمودی (سروش گیلانی)، سرهنگ اسحق شهنازی، خلیل سامانی (موج)، منوچهر صدوقی سه‌ها، غلام‌حسین مولوی (تنها)، احمد نیکوهمت، رضا یغمایی، حسن مروّجی و احمد شاهد.

میراث ایران: سال هشتم، شماره‌ی پیاپی ۳۲ (زمستان ۱۳۸۲)، به مدیریت دکتر شاهرخ احکامی؛ با مقالاتی از پروفیسور سید حسن امین، علی میرفطروس، سرلشکر علیمحمد آیرملو، طلعت بصری.

نشریه داخلی انجمن ترویج علم ایران: سال نخست، شماره‌ی نخست، پاییز ۱۳۸۱، شامل منشور توسعه‌ی علمی ایران و مطالبی درباره‌ی کاوشکده‌ی کودک و نوجوان، خانه‌ی ریاضیات یزد در دست تأسیس و مدیریت این نشریه با رضا روحانی (فرزند برومند زنده‌نام حسن روحانی سفیر دولت موقت در سوریه) است.

نشریه داخلی انجمن ترویج علم ایران: سال نخست، شماره‌ی دوم، بهار ۱۳۸۲، شامل طرح تأسیس موزه‌ی علوم در هیأت دولت، تأسیس خانه‌ی ریاضیات و تالار علم در اصفهان و گزارش برگزاری همایش «دارالفنون، میراث علمی فرهنگی کشور».

نشریه داخلی انجمن ترویج علم ایران: سال نخست، شماره‌ی سوم، پاییز ۱۳۸۲، تأسیس انجمن دوستداران دارالفنون، تأسیس بوستان ریاضیات در نیشابور، گفت‌وگو با مسی نالز، جشنواره خلاقیت‌ها در مرکز علوم و ستاره‌شناسی تهران، تأسیس موزه تاریخ طبیعی اصفهان: طبیعت در یک ساختمان تاریخی.